

Sportpark Brasa: verslag van de bewonersavond van 30 september 2025

Onderwerp: bespreken voorlopige onderzoeksresultaten licht, geluid en ecologie

Locatie: raadszaal, Stadsloket Zuidoost, Anton de Komplein.

Aanwezig: ca. 30 omwonenden van het beoogde sportpark, de commissieleden Idsinga en Simons, vertegenwoordigers van de sportverenigingen Panthers en Dynamics en lid van het dagelijks bestuur Vayhishta Miskin.

Aanwezig namens het projectteam: Gert-Jan Stroucken, Mark Altenburg, Aisis Wartes, Mark van Otterlo (allen gemeente Amsterdam) en Jan Willem de Boer (Oostendorp Nederland).

Ter inleiding

De gemeente onderzoekt de haalbaarheid van een sportpark in de zuidflank van het Brasapark ter hoogte van Holendrecht Oost en maakt ook een ontwerp (inrichtingsplan). Het concept inrichtingsplan is op 9 juli aan de buurt gepresenteerd. Vandaag deelt het projectteam de voorlopige onderzoeksresultaten over de milieukundige haalbaarheid van dit sportpark. De presentaties zijn verzorgd door de bij het plan betrokken juristen ruimtelijke ordening van de gemeente en door Jan Willem de Boer, directeur van de firma Oostendorp, gespecialiseerd in sportveldverlichting.

Of en hoe de komst van de sportvelden verenigbaar is met een aanvaardbaar woon- en leefklimaat volgt uit de onderzoeksresultaten. De gemeente richt zich hierbij op de effecten op de gevels van Maldenhof 1-75, Huntum en (de meest dichtbijgelegen flexwoningen) Habaaipad. Voor de beoordeling of iets haalbaar/aanvaardbaar is of niet wordt de (landelijke) wet- en regelgeving gevolgd.

De bijeenkomst is bedoeld om uitleg te geven en in gesprek te gaan over de manier van onderzoek en de (voorlopige) resultaten. Het voorliggende verslag is geen letterlijke weergave van de bewonersavond.

Vraag uit de zaal: wat betekent “voorlopig” in voorlopige resultaten en waarom worden deze op dit moment met ons besproken?

De onderzoeken zijn in concept en dienen nog te worden beoordeeld door gemeentelijke adviseurs. Ook kunnen vragen en/of opmerkingen van bewoners aanleiding geven om de rapporten verder aan te vullen. Daarnaast kunnen eventuele wijzigingen in het ontwerp en de nadere uitwerking van het clubgebouw nog tot aanpassingen leiden. De definitieve versies van de onderzoeken zijn uiteindelijk bedoeld als onderbouwing bij een (eventuele) vergunningaanvraag. Zover zijn we nog niet. Wel zijn we dichtbij het punt om het college van B&W een besluit over realisatie voor te leggen. Hiervoor hoeft het plan niet geheel te zijn uitgewerkt. De voorlopige onderzoeksresultaten zijn voldoende. Een eventueel besluit over realisatie is altijd onder het voorbehoud dat het project vergunbaar is en de vergunning standhoudt in de procedure.

1. Hoe zijn de onderzoeken opgezet?

Elk onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het wettelijk kader dat voor een specifiek onderwerp geldt. De gepresenteerde onderzoeken zijn in opdracht van de gemeente uitgevoerd door gespecialiseerde externe bureaus.

In het ecologisch onderzoek is voor de locatie en omgeving een bureauonderzoek en een veldbezoek verricht. Op basis van de waarnemingen is beoordeeld welke effecten er kunnen optreden waarna deze effecten zijn getoetst aan de natuurwetgeving.

In het lichthinderonderzoek zijn we uitgegaan van de bestaande situatie met de beoogde sportinpassing op basis van de ontwerp-tekening waarna de lichteffecten voor de omgeving (natuur en omwonenden) zijn berekend en getoetst aan de grenswaarden.

In het akoestisch (geluid) onderzoek is aan de hand van een akoestisch model en specifieke uitgangspunten berekend wat de geluidsbelastingen op de gevels van omliggende woningen zijn in de representatieve situatie (normaal te verwachten activiteiten van de sportvelden en het clubgebouw) en de incidentele situatie (incidentele pieken in het geluid (≤ 12 keer per jaar)). Voor de uitgangspunten is (mede met inbreng van de beoogde sportverenigingen Panthers en Dynamics) uitgegaan van het verwachte maximaal toekomstig gebruik. De berekende geluidsbelastingen zijn getoetst aan de normen.

2. Waarom hebben wij de onderzoeken niet van tevoren toegestuurd gekregen?

De onderzoeksresultaten zijn voorlopig (zie ook de reactie onder 1). Wij willen voorkomen dat er meerdere versies van één en hetzelfde document in omloop worden gebracht. We delen de rapporten nadat we zaken ver genoeg hebben uitgewerkt.

We organiseren deze avond nu omdat we graag transparant willen zijn over de manier waarop het project zich ontwikkelt, jullie verwachte belangstelling hiervoor en we (als de wethouder hiermee instemt) van plan zijn om het stadsdeel binnenkort om advies te vragen over aanleg van het sportpark.

3. Wat is er uit de onderzoeken gekomen?

Ecologie: de belangrijkste onderzoeksresultaten uit de door Idverde Advies uitgevoerde *quick scan* zijn als volgt:

- grondgebonden zoogdieren: mogelijk effecten op vrijgestelde soorten;
- vleermuizen: houtwal, watergang en tuinen zijn onderdeel van vliegroute en foerageergebied, verstoring door licht dient te worden voorkomen;
- vogels met jaarrond beschermde nesten: geen negatieve effecten;
- overige broedvogels: voorzorgsmaatregelen nodig om verstoring tijdens het broedseizoen te voorkomen;
- amfibieën: mogelijk effecten op vrijgestelde soorten;
- vissen: mogelijk effecten op vrijgestelde soorten.

In verband met mogelijke aanpassing van de watergang, is ook daar naar gekeken. Daar kwam uit dat er geen belemmeringen zijn maar dat bij uitvoeringswerk aan vissen de mogelijkheid om te kunnen vluchten moet worden geboden.

Vragen vanuit de zaal over ecologie:

- a. Er zijn hier veel vogels. We zijn verbaasd dat er geen nesten van mussen zijn gevonden. Eksters, kraaien en buizerds zitten hier ook. Door hun leefgebied te verkleinen, wordt de natuur in gevaar gebracht.
- b. Waarom wordt er geen *full scan* gedaan?
- c. Kan het versmallen van de houtwal (de boomzone langs de watergang)?

Reactie gemeente op vragen uit de zaal:

Ad a: Uit bronnenstudie blijkt dat in de omgeving van het onderzoeksgebied meldingen bekend zijn van soorten met jaarrond beschermde nesten, waaronder buizerd en huismus (categorie 1 t/m 4). Daarnaast zijn ook meldingen gedaan van eksters en zwarte kraai (beide categorie 5, geen jaarrond beschermde nesten). Tijdens het veldbezoek zijn zwarte kraaien en eksters waargenomen. Nesten van deze soorten zijn tijdens het broedseizoen niet uitgesloten. Eventuele nesten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Daarnaast is geconstateerd dat er voldoende alternatieve nestmogelijkheden voor deze vogels zijn in de directe omgeving.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen exemplaren of jaarrond beschermde nesten van huismussen en buizerd aangetroffen. Door ligging in een park omringd door voornamelijk stedelijke bebouwing worden deze soorten en hun nesten ook minder waarschijnlijk geacht. De locatie en de directe omgeving ervan kan in mindere mate wel fungeren als foerageergebied voor verschillende soorten zoals buizerd of gierzwaluw. De locatie is echter niet dermate geschikt dat het een essentieel onderdeel vormt van het leefgebied voor deze soorten. Door het ontbreken van nesten en waarnemingen binnen het onderzoeksgebied kan het voorkomen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vogels als huismussen en buizerd worden uitgesloten.

Ad b: De werkwijze bij een ecologisch onderzoek is dat eerst door een ecooloog een inschatting wordt gemaakt van de aanwezige natuurwaarden, waarna wordt beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op deze natuurwaarden. Indien effecten op beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten dan is aanvullend onderzoek nodig. Op basis van een (inmiddels) verouderd ecologische *quick scan* (2022) is in 2024 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar kleine marterachtigen en vleermuizen. De resultaten uit dit aanvullend onderzoek zijn verwerkt in de recente *quick scan* (2025).

Ad c: In de *quick scan* is als uitgangspunt gehanteerd dat een deel van de houtwal zal worden verwijderd. In het huidige sportparkontwerp blijft de houtwal overigens in de lengterichting intact, in afgeslankte vorm.

Lichthinderonderzoek: de belangrijkste resultaten uit het door Oostendorp uitgevoerde onderzoek zijn als volgt:

Vanuit de vigerende regelgeving is lichthinder op twee parameters onderzocht, te weten Ev (dit is de verticale verlichtingssterkte op de gevel van woningen) en lichtsterkte I (deze parameter vertelt iets over inkijk in het armatuur). De regelgeving rond sportveldverlichting bestaat sinds 2004. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebieden, te weten: E1 (natuurgebied), E2 (Landelijk gebied), E3 (Stedelijk gebied) en E4 stadscentrum/Industriegebied). De laagste grenswaarden gelden voor E1, de hoogste voor E4. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar dag-, avond- en nachtperiode. In de nachtperiode (23:00-07:00) worden de sportvelden niet gebruikt dus die is niet meegenomen. Het onderzoek richt zich op de periode tussen 07.00-23.00 uur.

In de maximaal berekende waarde voor omwonenden is de Ev 0,86 [lux] waar 10 [lux] de grenswaarde is. Deze sterkte is Voor de lichtsterkte I is 2467 [cd] de maximaal berekende waarde, waar 2500 [Cd] de grenswaarde is. Voor de natuur is primair gekeken naar de vliegroute voor vleermuizen (de fourageerstrook, boven de watergang en de houtwal). Hier komt de maximale waarde uit op 0,55 [lux]. Omdat de lichtinstallatie symmetrisch is opgebouwd zijn de waarden naar de noord- en de zuidzijde hetzelfde.

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van 15 meter hoge masten omdat lage masten een wens is vanuit de omwonenden. Oostendorp adviseert echter 20 meter hoge masten omdat de lichthinder bij omwonenden dan nog beperkter is. Dit komt door de geringere tilthoek (minder inkijk) van de armaturen bij hogere masten. Op basis van dit advies laat de gemeente het effect nog doorrekenen. Beide hoogtes van lichtmasten voldoen aan de eisen voor sportveldverlichting.

Vragen vanuit de zaal over lichthinder:

- a. Wat is het huidig sportgebruik door de verenigingen? Wat verwachten ze voor de toekomst en wat is het gemeentebestuur?
- b. Is cumulatie ook meegenomen in dit onderzoek (omwonenden ervaren hinder van de verlichting van de atletiekbaan in het Nelson Mandelapark)?

Reactie gemeente op vragen uit de zaal:

Ad a: Dynamics traint momenteel op de dinsdag- en vrijdagavond en speelt wedstrijden op zaterdagmorgen. Panthers traint op de woensdag- en vrijdagavond en speelt toernooien in het weekend (meestal elders). In de toekomst zal het gebruik naar verwachting toenemen.

Ad b: Er is gekeken naar de effecten van lichtmasten indien sportpark Brasa wordt gerealiseerd. Er is geen rekening gehouden met cumulatie van andere lichtbronnen.

Geluid

Voor wat betreft geluid is er een verschil tussen de representatieve (bedrijfs)situatie en incidentele (bedrijfs)situatie. De representatieve situatie gaat over normaal gebruik van de velden. Daarnaast is er een incidentele situatie: een aantal keren per jaar zal er meer geluid zijn, bijvoorbeeld door een toernooi of barbecue. Als aannemelijk is dat deze activiteiten minder dan 12 keer per jaar voorkomen, mag dat volgens de regels worden beschouwd als incidenteel geluid en hoeft dit niet mee te worden genomen in de representatieve situatie van het onderzoek. De incidentele situatie wordt apart beschouwd.

In het onderzoek is rekening gehouden met diverse geluidsbronnen, zoals auto's die parkeren, het fluitje van de scheidsrechter, het tikken van een hockeystick tegen de bal etc. Voor het geluid van deze bronnen is uitgegaan van landelijke kengetallen.

Voor geluid is een wettelijke kader waarbij twee verschillende geluidsniveaus aan de normen moeten worden getoetst: Langtijdgemiddeld niveau en maximaal geluidsniveau. Het langtijdgemiddeld niveau is het gemiddelde geluid over een langere periode, het maximaal geluidsniveau zijn de pieken in geluid (zoals fluiten of juichen). De normen zijn strenger in de avondperiode (19:00-23:00 uur) dan overdag (07:00-19:00 uur).

De regels schrijven voor dat het geluid dient te worden bepaald op de gevels van de woningen. Tuinen en erven tellen juridisch niet mee als geluidgevoelige objecten, maar zijn in dit onderzoek volledigheidshalve wel inzichtelijk gemaakt.

Wettelijk gezien hoeft bij het toetsen aan de normen geen rekening te worden gehouden met stemgeluid dus dat is geen wettelijk vereiste om deze mee te nemen bij de toetsing van de geluidsbelastingen. Omdat stemgeluid wel effect kan hebben op de beleving door omwonenden is in het onderzoek ook gekeken naar de geluidseffecten met stemgeluid.

In het onderzoek zijn voor het clubhuis twee terrassen en stemgeluid meegenomen. Uit is gegaan van 100 mensen waarvan 50 continu roepen (aanmoedigen). Ook is uitgegaan van elektronisch versterkt geluid in het gebouw. Het betreft achtergrondmuziek waarbij onderling praten op een normaal niveau nog goed mogelijk is.

Toeschouwers op het talud zijn ook in het onderzoek meegenomen.

De geluidsbelasting wordt uitdrukt in decibellen. Er is een tabel getoond die inzichtelijk maakt met wat je het geluid in decibellen kunt vergelijken. Zo is 50 dB vergelijkbaar met een regenbui.

Uitkomst onderzoeken

- Langtijdgemiddelde geluidsniveaus (gemiddeld geluid over langere periode): de geluidsbelasting blijft op alle woningen binnen de norm als menselijk stemgeluid niet wordt meegenomen. Het meenemen van menselijk stemgeluid is (zoals hiervoor ook is aangegeven) niet wettelijk verplicht.
- Als het menselijk stemgeluid wel wordt meegenomen, resulteert dit bij enkele adressen aan het Maldenhof voor wat betreft het langtijdgemiddelde in een overschrijding van de norm met 1 tot 2 dB.
- Maximale geluidsniveaus (korte piekgeluiden): de geluidsbelasting blijft op alle woningen binnen de norm als menselijk stemgeluid niet wordt meegenomen. Het meenemen van menselijk stemgeluid is (zoals hiervoor ook is aangegeven) niet wettelijk verplicht.
- Als het menselijk stemgeluid wel wordt meegenomen, resulteert dit bij enkele adressen aan het Maldenhof voor wat betreft de maximale geluidsniveaus in een overschrijding van de norm met 3 tot 7 dB.
- Conclusie: als het menselijk stemgeluid wordt meegenomen, dan resulteert dit in overschrijding van de normen. Het meenemen van menselijk stemgeluid is echter niet wettelijk verplicht. Dat betekent dat de sportvelden in principe voor wat betreft geluid vergunbaar zijn aangezien aan de wettelijke vereisten wordt voldaan.

Voor een zuivere bestuurlijke afweging is het stemgeluid nu wel inzichtelijk gemaakt voor het woon- en leefklimaat. Om de geluidsbelasting inclusief stemgeluid op de gevels te verminderen zou de gemeente maatregelen kunnen treffen. Deze zijn ook onderzocht.

Er zijn vier maatregelen onderzocht: (1) wedstrijden alleen in de dagperiode, (2) geluidsscherm van 3 meter, (3) geluidsscherm van 5 meter en (4) combinatie van wedstrijden alleen in de dagperiode en een geluidsscherm van 3 meter.

Alleen in het geval van toepassing van maatregel 3 voldoe je zelfs met het meenemen van menselijk stemgeluid aan de normen voor zowel het langtijdgemiddelde als de maximale geluidsniveau. Toepassing van de andere maatregelen zorgen ervoor dat de geluidsbelasting op de gevels, inclusief stemgeluid lager wordt waarmee wel de norm voor het langtijdgemiddelde wordt gehaald, maar niet de norm voor de maximale geluidsniveaus.

Vragen omwonenden inzake geluid:

- a. Is rekening gehouden met de dakopbouwen? Dit omdat Rijkswaterstaat destijds extra metingen heeft moeten doen om die reden.
- b. Hoe wordt gehandhaafd op het maximum van 12 incidenten?
- c. Is meegenomen dat geluid soms verder in de wijk neerkomt en dat de gemeten waarden op de gevel misschien in werkelijkheid niet de plekken zijn waar de meeste hinder is?

- d. Waarom hoeft menselijk stemgeluid wettelijk niet te worden meegenomen?
- e. Krijgen wij ook inspraak op het functioneren van het clubgebouw?
- f. Zijn weersinvloeden (wind) meegenomen?
- g. Hoe zit het met laagfrequent geluid bij versterkte muziek? Zijn effecten meegenomen in dit onderzoek?
- h. Wat zijn de effecten van het talud door het weerkaatsen van geluid?
- i. Is cumulatie van geluid meegenomen (o.a. vliegverkeer)?
- j. Effecten toeschouwers op talud?

Reactie gemeente op vragen uit de zaal:

Ad a: In het onderzoek is bij de laagbouw woningen gerekend op drie verschillende hoogtes. Bij de appartementengebouwen zijn meer rekenpunten gebruikt.

Ad b: De incidentele situatie heeft betrekking op activiteiten die geen onderdeel zijn van de representatieve situatie van de sportverenigingen. Het gaat dan om toernooien, barbecues, etc. Het is niet aannemelijk dat dergelijke activiteiten vaker dan 12 keer per jaar voorkomen.

Ad c: Het is niet te zeggen dat het geluid verderop in de wijk niet waarneembaar zal zijn, maar de geluidsbelasting op de dichtstbijzijnde rijen van de woningen aan het Maldenhof zal het grootst en daarmee het meest relevant zijn.

Ad d: het is moeilijk om menselijk stemgeluid in een norm te vatten en te handhaven. Dat maakt het moeilijk om het beoordelen. Waarschijnlijk is dit de reden dat het wettelijk niet wordt meegenomen.

Ad e: We verzamelen op dit moment ideeën rondom gebruik van het clubgebouw. Op andere tijden en wellicht in gedeeld gebruik met de sportverenigingen zou het gebouw ook door andere doelgroepen gebruikt kunnen worden. We willen graag samen met u naar de behoefte kijken. Misschien ziet u kansen voor buurtactiviteiten, ontmoetingen, educatieve programma's, of iets anders wat bijdraagt aan de wijk. Daarnaast nemen we uw mening graag mee om kaders te stellen voor de eventuele invulling. We staan nog aan het begin van het ontwerpproces en vinden het belangrijk dat het clubgebouw en het sportpark passen bij de omgeving. Uw ideeën en wensen helpen ons om dat te bereiken, reacties richten aan berdien.prins@amsterdam.nl.

Ad f: In akoestische onderzoeken wordt geen rekening gehouden met weersomstandigheden. Uiteraard kunnen de windkracht en windrichting in de praktijk invloed hebben op de geluidsbelasting maar de wind varieert en dat is niet op een goede manier in een geluidsmodel te stoppen of te meten.

Ad g: Vooralsnog is daar geen rekening mee gehouden omdat het niet de bedoeling is dat in het clubgebouw versterkte muziek (bastonen) zal worden afgespeeld, anders dan achtergrondmuziek.

Ad h: In het geluidmodel is hier rekening mee gehouden door middel van de hardheid van de bodem en het reliëf.

Ad i: Nee, er is geen rekening gehouden met het effect van andere geluidsbronnen. We gaan dit punt bespreken met de Omgevingsdienst.

Ad j: Toeschouwers op het talud zijn meegenomen in het onderzoek.

4. *Kunnen wij de presentatie krijgen?*

Ja. We sturen deze na afloop rond (samen met dit verslag).